

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות ח.

(א) [כריתות טו.] (ג) ערכין טו. ע"ש [טובה טו. ע"ש כריתות טו. ע"ש.]
 (ב) [בבבא טו.] ובריתות טו. איתא לאשתריוו בקדשים בגמרא וכן בתוס' דהכא ד"ה גמ' ו' דברים וכו' אין לו מוכן. שוב מנאמי בפי' ב"ש שכתב בטובא דכריתות מפי עלמו ומפי עדות דל"ל הכא כמו דאיתא בכריתות ומלת בקהל דהכא טעות הוא עביל ואלוה מידע דתוס' דהכא ד"ה על' ו' דברים וכו' ונראה לרבינו וכו' זכוריו וקטנו גלוסו לאשתריוו בקהל שני פעמים וזאין ספק לרבינו שיקון וז"ל גם בתוס' וז"ל עין לאשתריוו בקדשים. (ד) ט"ו. כב. תענית י"ז. ז"ק לא: דברים י"ג. (ה) [בתמורה לה. ובמזי טו.].

תורה אור השלם
 1. ובפר' על הקדש משמאת בני ישראל ומפשיעיהם. לך חטאתם וכן יעשה לאהל מועד השכן אתם בתוך טמאתם. ויקרא טו טז טז

הגהות הב"ח
 (א) גמ' הוא ואימא יולדת: (ב) שם מוכרע ואימא מנורע:

מוסף רש"י
 נגיעה דאכפר ליה. יסורים וזמת אלו נגע פכרו לו על חטא חטא (טו) (טו). לאישתרווי (בקהל) בקדשים. שם טומאות שהלכין הסיב פרה לשהותן. זכ וזה יולדת ומנורע ומיר שנטמא (טו).

אי נמי בהנך דלאו בני גלות. הרבה שנוין במסכת מכות (פ"ג) כגון שהרגו דרך עלייה או מי שיזאה אבן מתחת ידו והוליא הלה ראשו וקבלה: **מה חלק.** טומאת מקדש משאר טומאות: **דמייתי עולה ויורד.** ושאר שגגת עזירה בקרבן קצוב: **דמייתי עזירה ולא כשבה.** ובשאר כריתות או כשבה שבערה: **חלק להקל קאמרינן.** האי מה מצינו שחלק חילוק שהוא להקל מיבעי לן לאשכוחי דומיא לשעיר הפנימי דקולא הוא שיחיד מתכפר בקרבן צבור שלא חסר צו ממוון משלו: **והאי חלוק להחמיר.** שאם לא ימנע שבערה אלא דמיים יקרים יציגנה צעל כרחו: **ואימא יולדת.** שאם עבר עליה יום הכפורים אכולת בקדשים בלא קרבן: **ולא לכל טומאתם.** וקרבן יולדת אינו צא לכפרה אלא לטהרה מטומאתה לאכול בקדשים: **ולרבי שמעון דאמר דו'.** במסכת נדה בפרק המפלת (דף ט"ז): **יולדת חוטאת היא.** שכסוכרעת לילד נשבעת של חוקק לנצלה: **ממקומו הוא מוכרע.** ואיזה לא לרין להך דרשה דחלק: **מה חלק דמייתי אפרים לא גרסינן שאין זה להקל שהפריס אינן קריבין ולכד הקרבן הם באין ז' ימים לפני הקרבן והכי גרסינן אימא מנורע.** וחלק ידידי לא מיטריך לפרושה דהא פריש גבי קושיא דיוולדת ומאי חילוק דמייתא צעולה ויורד והיא גופה איתא במנורע: **ז' דברים.** מפרש במסכת ערכין בפרק יש בערכין. אלמא על חטאת אחי קרבן דייליה: **הסם מנגיעה איכפר ליה.** בצער נגעו מתכפר לו העון: **ואימא נזיר טמא.** דכתיב (במדבר ו) וציוס השמיני יצא שתי מורים: **ולא לכל טומאתם.** וכי מייתי נזיר קרבן למיחל עליה מזירות טהרה מייתי כדכתי' (ס"ט) והזיר לה' את ימי נזרו והימים הראשונים יפלו וגורת הכתוב הוא דלא חייבל מזירות עד דמייתי קרבן: דרבי אלעזר הקפר במסכת תענית (דף י"א): **חוטא הוא.** שזיער עלמו מן היין: **כי היכי דעביד לפני ולפנים.** דמפרש לגיל בנימיה אחת למעלה וז' למט' מדס הפר וכן מדס השעיר ואתא האי וכפר על הקדש לאיתויי היכל שיעשה כמו כן על הפרוכת מצחו: **נייסי פרי ושעיר אחריני קמ"ג.** וכפר מההוא גופיה והדר כתיב וכן יעשה לפרושי מה היא כפרה שהכתוב מזה עליו שיהא ככל אשר עשה לפני: **מיניה משמע.** ואייתר ליה וכפר על הקדש לדרשה: **ה"ג מאי ניהו יש בה ידעה כו' ולא גרסינן טומאה במקדש**

מאי ניהו. והכי פירושה קמני מה פשעים שאינן בני קרבן אף חטאים ומאי ניהו טומאה דממעט מהאי קרא ההיא דבת קרבן ואזו ז' שיש בה ידיעה בתחלה וידיעה צדוק: **האי צר קרבן.** עולה ויורד הוא ולמה לי למימר דלא ניכפר האי שעיר עלה: **סמוך לשקיעת החמה.** ערב יום הכפורים ולא היה שהות להציא קרבנו: ניתלי

והשעיר אינו צא לכפר אלא על הטומאה ויש לומר כיון שעל ידי הטומאה צא לו שזיער עלמו מן היין פעם שניה כדאמר במזיר (דף ג. ע"ט) שנה בחטא קריין ציה וכפר מטומאתו ודוקא לרבי אלעזר הקפר אצל לרבנן אפילו נטמא במזיד הקרבן אינו צא על החטא דהא אפילו נטמא בזהונום דלאו חוטא הוא לרבנן מציא קרבן ומאשר חטא על הנפש הוא לרבנן לשון חסרון כמו (מנאס א' ב) והיינו אינו צוני שלמה חטאים וכמו (שופטים ט) אל השערה ולא יחטוא ולכל חטאתם ליכא לפרושי הכא לשון חסרון הוה דהא דומיא דפשעים כתיב:

דאתידע ליה סמוך לשקיעת החמה. ואם תאמר הא נמי נילף משעיר המשתלח דדידיה נמי דרשינן חטאים דומיא דפשעים ויש לומר דלא דרשינן ציה דומיא דפשעים אלא לענין אס נודע לו מצעדו יום שראוי להציא קרבן אצל סמוך לשקיעת החמה לא חשיב צר קרבן להכי אייתר בשעיר הפנימי חטאים דומיא דפשעים דאפי' תמידע ליה סמוך לשקיעה לא ומאי

גירוי עריות כו' אי במזיד בר קמלא הוא. ובהנך דליכא קטלא אלא כרת ליכא לזקומנה דהא איכא למיפוך צר מלקות הוא כדפרישית: **ואימא יולדת.** פירש הקוטמטס יולדת שעבר עליה יום הכפורים תחלל בקדשים ואין לרביה להציא קרבן ואף על גב דאס כן לא אחי לכלל חטאת אף לחוש כיון דבטומאת מקדש וקדשי אחי לכלל חטאת כדפרישית לעיל ולא מקרי נמי פעמים צנהה הואיל ואין זמנה קצוב אלא פעם אחת צנהה אצל קשה דהא צר קרבן הוא ואין יכפר על צר קרבן וי"ל דהואיל וקרבן יולדת לא אחי להכפרה אלא להכשיר בקדשים אף על צר קרבן אפילו לר' שמעון דלמר יולדת חוטאת היא מכל מקום עקרו אינו אלא להכשיר בקדשים אצל קשה מאי פריך דאי פריך שלא תטריך להציא קרבן כלל הוה ליה לשנויי כדמשני גבי שעיר המשתלח בפרק בתרא דכריתות (דף ט"ז): **דיוולדת כי קמייתי קרבן לאישתרווי בקדשים** ואינו נמי משני דלא מייתי אלא כדי למיחל עליה מזירות טהרה לך נראה לרבינו תס דהכא מספק יולדת פריך כגון ספק אס נפל הפילה אס רוח הפילה ולא הוחזקה עוברת דאי הוחזקה בתר רוצח אזילינא כדמזכר בפרק המפלת (מה דף ט"ז): **או לא הרגישה שהפילה דלאו צת קרבן היא ואע"ג דמייתא חטאת העוף על הספק כדאמרינן** (בסוף דף ט"ז): **לא חשיב צר קרבן מדי דהוה אחייבי אשמות תלויין דלא חשיבי בני קרבן בפרק בתרא דכריתות (דף ט"ז):** כיון דאין באין אלא על הספק ועוד דהא איכא עולת העוף שאין מציבין על הספק והשתא פריך לכל דיתלה לה השעיר עד לאחר יוה"כ שציא חטאת העוף וכן כל הני דבסמוך אצל בפרק בתרא דכריתות (דף ט"ז): **פריך דלא תציא כלל דהשתא אחי שפיר דלא משני הכא כדמשני התם:**

אמר קרא אב"כ חטאתם. וא"ת קרבן יולדת נמי איקרי חטאת וי"ל דבעי צבא על חטאת דומיא דפשעים ולא מצי לשנויי אמר קרא וכפר דזיוולת נמי כתיב וכפר והיינו שמכפרה ומטהרה לאכול בקדשים: **ואימא מנורע.** ומאי חלק וכו'. ואם תאמר והא מייתי נמי אשם וי"ל בחטאת שלו מיהא חלק להקל: **ע"ז** דברים נגעים באין. מינה והא לא מייתי בעלמא קרבן אהנך עבירות אלא כשהוא מנורע והכי תסק אדעתין דאחטאה קמייתי

ונראה לרבינו דס"ד דאתרווייהו מייתי לכפרה ולאשתרווי בקהל ומשני דלאו לכפרה מייתי אלא לאשתרווי בקהל: **אימא נזיר טמא.** פירושו ולא ידע שנטמא ומאי חלק דמייתי תורין אע"ג דמייתי נמי אשם מכל מקום הקרבן שחיבו הכתוב לצד מאשם חלק להקל: **ולרבי אלעזר הקפר דאמר נזיר חוטא הוא כו'.** ואם תאמר והא לא איקרי חוטא אלא לפי שזיער עלמו מן היין ויהי חוטא ויש לומר כיון שעל ידי הטומאה צא לו שזיער עלמו מן היין פעם שניה כדאמר במזיר (דף ג. ע"ט) שנה בחטא קריין ציה וכפר מטומאתו ודוקא לרבי אלעזר הקפר אצל לרבנן אפילו נטמא במזיד הקרבן אינו צא על החטא דהא אפילו נטמא בזהונום דלאו חוטא הוא לרבנן מציא קרבן ומאשר חטא על הנפש הוא לרבנן לשון חסרון כמו (מנאס א' ב) והיינו אינו צוני שלמה חטאים וכמו (שופטים ט) אל השערה ולא יחטוא ולכל חטאתם ליכא לפרושי הכא לשון חסרון הוה דהא דומיא דפשעים כתיב:

דאתידע ליה סמוך לשקיעת החמה. ואם תאמר הא נמי נילף משעיר המשתלח דדידיה נמי דרשינן חטאים דומיא דפשעים ויש לומר דלא דרשינן ציה דומיא דפשעים אלא לענין אס נודע לו מצעדו יום שראוי להציא קרבן אצל סמוך לשקיעת החמה לא חשיב צר קרבן להכי אייתר בשעיר הפנימי חטאים דומיא דפשעים דאפי' תמידע ליה סמוך לשקיעה לא ומאי

מאי היא חלוקה טומאת מקדש וקדשי מכל חיבי קרבן דאינן בעולה ויורד. ואימא ע"ז דחלוקה טומאת מקדש וקדשי ודחינן אן חלק להקל קאמרינן. וחלוקה דטומאת ע"ז להחמיר עליה היא. מפורשת בספרי. ואימא יולדת ואלוה דר' שמעון דאמר יולדת חטאת היא. כי בשעת שברעת לילד נשבעת שלא תזקק לבעלה. ודחינן ר' שמעון לטעמיה דאמר ממקומו הוא מוכרע. ואימא טומאת מצורע שהוא חוטא. דאמר ר' שמואל בר נחמני א"ר יוחנן על שבעה דברים נגעים באים. על לשון הרע. ועל שפיכות דמים. ועל שברעת שוא. ועל גילוי עריות. ועל גבות הרות. ונעל הגולן. ועל צרות העין. על לשון הרע שגאמר מלשני בטהר רעהו אותו אצמית. ואין צמיתות אלא צרעת דמתהב לצימיתות לחלוטין. ואמרינן מצורע מחולט. זו השמועה מפורשת בסוף כריתות. ואמר שאני נגעים דהתם כפר ליה נגיעה. ואימא נזיר וכו' אלעזר הקפר דאמר במסכת תענית כי כפר חוטאת העוף. ושנין סבר ליה כו'